

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 2. maja 1901.

Štev. 18.

Vabilo

k

12. letnemu občnemu zboru

katoliško-političnega in gospodarskega društva

za Slovence na Koroškem,

ki se bode vršil

v četrtek dné 9. maja 1901

v Celovcu

v dvorani kat. rokodelskih pomočnikov.

Začetek ob 2. uri popoldne.

Vspored:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika o delovanju društva v preteklem letu.
3. Zapisovanje novih udov in vplačevanje letnih doneskov.
4. Volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov.
5. Poročilo o deželnem zboru.
6. Razne razprave, predlogi in nasveti.

K temu shodu uljudno vabimo vse ude političnega društva in tiste slovenske rodoljube, ki se želijo zborovanja udeležiti in smejo z dovoljenjem odbora od udov vpeljani biti.

Odbor.

Državni zbor.

Državni zbor se je v zadnjih sejah pečal največ s postavo gledé prejemščine. Da se kmetom, posebno manjšim posestnikom, katerih posestvo ni cenjeno nad pet tisoč kron, nekoliko pomaga, je cesarska naredba z dné 16. avgusta 1899 določila, da se od takih posestev ne pobira več pristojbina, kakor poprej, ako posestvo prevzame otrok po smrti starišev. Ker bi pa na tak način država zgubila na leto blizu devet milijonov kron, se je ob enem določilo, da prenehajo tiste olajšave, katere so veljale pri prodaji hiš, katere so — navadno radi dobičkarije — zidali po mestih stavbeni špekulanti. Le-ti so se torej odločno uprli

imenovani cesarski naredbi in prosili v posebnih pismih državne poslance, naj delajo na to, da se cesarska naredba, ki se je izdala na korist manjšim posestnikom, zopet odpravi.

Da se ta velevažna stvar vredi, se je izvolil poseben pristojbinski odsek, kateremu načelnik je vitez Berks. Pred kratkim je ta odsek predložil zbornici sledeči zakonski načrt: Oni cesarski odlok zastran odprave, oziroma olajšave pri pristojbinah, se odpravi, ker je nepostaven; a namesto njega se vpelje postava, ki dovoljuje, da se v slučaju, ko prevzame sin posestvo od očeta, katero ni vredno čez 5000 kron, opustijo vse pristojbine; pri posestvih od 5000 kron do 10.000 kron se plača pa samo pol odstotka. To je torej jako znatna olajšava kmetom na korist. Nadalje določuje predlog pristojbinskega odseka, da znašajo pristojbine 2½ odstotka od novih in prezidanih poslopij, ako v štirih letih preidejo v druge roke.

Zgoraj omenjena cesarska naredba z dné 16. avgusta 1899, katera je gotovo po volji vsem manjšim posestnikom in prijateljem ljudstva in bodo vsi pravi zastopniki ljudstva tudi glasovali za to, da se tudi nova postava glasi v tem smislu. Ker je bil takrat Čeh dr. Kaizl finančni minister, ko je izišla imenovana cesarska naredba, je bilo primerno, da tudi on taisto zdaj v zbornici zagovarja nasproti mnogim njenim nasprotnikom. To je tudi storil dné 19. aprila. A vedno so se mu upirali in ga zbadali med njegovim govorom mnogoteri neprijatelji našega ubogega ljudstva.

Mnogoteri poslanci želijo, naj bi se pobiranje pristojbin za slučaj smrti starišev opustilo tudi pri večjih posestvih. Toda finančni minister je izjavil, da je svôta od 5000 kron najvišja, za katero naj velja oprostitev. Če bi večina zbornice glasovala za oprostitev od večjih zneskov, pride cela postava v nevarnost, ker bi je vlada ne predložila cesarju v potrditev.

Razun tega se je razpravljalo v minulih sejah o raznih nujnih predlogih in prišlo je večkrat zopet do burnih prizorov.

Dopisi.

Dobrlavas. Slavnemu uredništvu „Mira“ v Celovcu. Na podlagi § 19 t. z. zahtevam, da sprejmete v prvi prihodnji številki naslednji stvarni po-

pravek. V „Mirovi“ št. 16. z dné 18. t. m. pišete doslovno: „Ker smo dné 21. sušča vprašali, ali se je teh škandalov udeležil res tudi c. kr. notar, nam piše ta: »Kakor je vsakomur tukaj v vasi in bližnji okolici — najsibode somišljenik ali ne — dobro znano, podal sem se takoj po končanih volitvah domov in ker mi je zbolel otrok, nisem zapustil to noč sobe.« Mi pa vendarle pravimo na podlagi došlih informacij, da temu ni bilo tako! Saj menda tisti, ki so videli notarja še zvečer v razgrajajoči družbi, niso bili slepi.“ Tem besedam moram odločno oporekati. Ni res, da so videli notarja še zvečer v razgrajajoči družbi; ni res, da je bil c. kr. notar res v družbi onih, ki so — kakor pišete — delali po volitvah nečuvnem polom in krik in da je to vsakomur tukaj v vasi — najsibodi somišljenik ali ne — dobro znano. Marveč je pa res: da sem takoj po končanih volitvah hitel domov in da sem vsled bolezni svojega sinčka tudi doma ostal in da me po tem takem ni mogel nihče videti še zvečer v razgrajajoči družbi. Odgovor na vprašanje: »Kdo je pri volitvi sami najbolj kričal ter hotel ovreči vsako pooblastilo slovenske stranke? moram pa prepuščati čislanim g. g. Janezu Šumahu kot predsedniku volilne komisije in baronu Ott kot volilnemu komisarju, ker mi ni znano, da bi bil v volilni sobi kak krik. Spoštovanjem Dr. Jos. Haas.

Opomba. Sicer tudi ta popravek ni sestavljen po § 19., a da vstrežemo želji g. notarja dr. Haasa, ga objavimo dobesedno.

Pliberk. (Tatvina.) Na veliko soboto popoldne je neznani tat ukradel iz cerkve v Spodnjih Libučah nabiralno pušico ter jo nesel na polje, kjer je pod pokrovom odtrgal toliko lesa, da je mogel izsuti iz nje nabrani denar (okrog 1 gld.). Denar je shranil, pušico pa pustil na polju, kjer so jo drugi dan našli. — Od dné 25. na 26. apr. po noči pa so tatovi skušali ulomiti v tukajšno mestno hranilnico in nadalje pri trgovcu Krautu, toda v obeh slučajih so bili pregnani.

Libuče. („Štajerca.“) Po naši občini razširja „Štajerca“ po domače „giftno kroto“ naš g. nadučitelj Hölzl. S tem pač ta gospod nam kmetom nič dobrega ne priporoča, zlasti če pomislimo, kako grdo napada ta list duhovnike, kateri nam hočejo le dobro, in jih zato mi vsi dobromisleči zelo spoštujemo, kako je nadalje ta list nasproten Sloven-
cem, kateri tudi v naši občini razven nekaterih

proti Podgoršku. Vaščani so stikali glave in si šepetali: „Menda gresta v svate, gotovo mu pa zopet spodleti. Iz te moke ne bo kruha ne. Podgoršek menda ne bo tako neumen, da bi dajal hčere takemu kočarju. Pa saj ga tudi Lizika noče, saj dobi deset drugih, lepših in bogatejših, če bi se hotela močiti.“ Posebno poredna so bila dekleta, ki so rekala: „Katera bo jemala takšnega, rajši vzamem vsakega ubogega delavca, kakor pa tega. Po celem obličju je pegast.“ — „Jaz ga še nisem čula govoriti; menda je mutec, še nisem videla, da bi bil ogovoril deklice,“ je pristavila Šteknetova Nežika. Tako so govorila vaška dekleta in nobene dobre lastnosti niso pustile na njem, čisto so ga očrnile.

Ni trajalo dolgo, ko sta stopila Podlesnik in Korenov Jurij iz Podgorškovske hiše. Jurij se je držal nekako kislo. Stari Podlesnikov oče pa so se čudno jezili, da vsa zgovornost ni pomagala ničesar. Presneto so govorili Podgoršku in Liziki na srce, a nobeden se ni dal pregovoriti; niso mogli omeščati Lizikinega srca, ostalo je trdo in brezobzirno napram ubogemu Jurčku. Tudi Jurij je zinil vmes katero, toda nič pa nič. — Tako je ostal Korenov Jurij tudi ta pust na cedilu.

III.

Prišla je vigred v deželo, in prišla je velikanoč. Vse je bilo zopet veselo. Narava je oživela, vse je vstajalo, novo upanje je prešinjalo srca človeška. No, tudi Korenov Jurij je upal, da se letos vendar-le oženi.

„Na Vincencijevo se parajo in ženijo ptice. Če vidiš ta dan lep ptičji parček, se gotovo oženiš,“ tako je pravila stara Korenka o novem letu Jurčku

PODLISTEK.

Kako se je Korenov Jurij ženil in kako se je oženil.

(Napisal Doberčan.)

I.

Bilo je nekega večera sredi pusta. Korenka je sedela pri mizi, na kateri je brlela uborna svetilka in razsvetljavala zakajeno, leseno bajto. Podprla si je sivo glavo in dolgo mislila — — —

Pri peči je sedel njen sin Jurij in skušal dremati, toda vedno se je zopet prebudil. Leno in enakomerno je tiktakala ob steni stara, okajena ura.

V sobici je vladala tesna tišina, ki nikoli ne daje dobro človeku, posebno pa ni ugajala Korenovemu Juriju. To tišino je zdaj pa zdaj pretrgal sivi muc, ki je leno raztegaj svoje ude po topli peči ter včasih zamijavkal in milo zastokal, morebiti se mu je tožilo po lepih poletnih dneh in jasnih pomladanskih nočeh ali Bog vé ka-li. Drugekrat je starka še zmiraj znala kaj zanimivega povedati, toda nocoj niti besedice ni zinila. Sključena je sedela in mislila — — — Stari ljudje vedno kaj premišljujejo, Korenka pa tudi ni bila več mlada. Dvajset let je že minilo, odkar je „videla Abrahama“, torej jih je nosila že precejšno breme. Naposled se zdravna, nagubanci čelo v pomenljive gube in pravi Juriju: „Veš Jurček — tako ga je še zmiraj imenovala — kakor vidiš slabim od dné do dné. Do jeseni sem bila hvala Bogu še zdrava in precej čvrsta, toda zima, zima, ta me hudo tare. Ne čutim več tiste moči po svojih udih kakor

nekdaj, glej roke se mi zmiraj bolj sušijo, hodim že čisto sključena okrog voglov; mlajše, čile moči treba Korenovi hiši. No, ti tudi nisi več tako mlad, imaš jih tudi že precej za seboj, torej boš moral resno misliti na ženitev. Ali se ti ne zdi tako?“

„Zdi tako; bi že bilo že, pa nevesta, kje pa bom tisto dobil? Saj veste, da se že celi dve leti ženim: svatujem in svatujem, če me pa nobena noče!“

Da bi te notla, ja. Pa le ti stvari ne začneš prav. Veš, snubitev, to je občutljiva reč. Bog si ga vé, kako govoriš, ko greš v svate. Morebiti pa kar rečeš: „Ali bi mi dali Uršiko, Nežiko, Liziko, ali kakor je pač dekletu ime. Pri tako kočljivi stvari se mora oprezno in polagoma ravnati; to ni tako, kakor bi orehe tolkel. Govoriš n. p. najprej o letini, o vremenu, o posetvih v okolici in tako polagoma prideš na stvar. Tako moraš znanprej ravnati, boš videl, da boš imel uspeha.“

Tako je poučevala Korenka sina. In sin je začel premišljevati materine besede. Morebiti sem pa res dosedaj na svatbah prenerodno ravnal, bom pa drugače poskusil,“ si je mislil.

„Pa si izberi Podlesnikovega očeta za druga, boš videl, da te oženijo. Jezik jim gre kakor mlin, da še gospodu na prižnici ne tako. Dobra beseda veliko zaleže.“

„Bom pa poskusil,“ pravi Jurij, morebiti vendar kaj izdā.“

„Da bi le,“ pravi Korenka, „pa še ta teden morata to storiti, drugače bo prepozno, boš še ta pust ostal samec.“

II.

Drugi dan sta stopala stari Podlesnik in Korenov Jurij praznično oblečena počasno in oprezno

izdajic prebivajo, in kako naposled nasprotuje kmečki zadružni organizaciji, katera bo v bodočnosti, ko se že vse združuje, tudi nam kmetom potrebna kot ribi voda. Prav je rekel nekdo, kateremu se je ta list ponudil in priporočal: „Ta list pod mojo streho nima prostora, še za pod klop je preslab.“ Pač posnemanja vredno!

Črna. (Rojaki, zdramimo se!) Po dolgem času ponudila se mi je zopet priložnost, da sem mogel obiskati svoj domači kraj, svojo rojstno vas Črno. Prav vesel in dobre volje sedel sem na vozu, ki me je imel pripeljati med stare znanke. Gledal sem na desno in levo, zakaj zanimalo me je vse, vsak grm, vsaka skala, vsako drevo ob cesti, ker so se mi ob njih pogledu vzbujali različni spomini mladostnih let. Posebno pozornost pa so mi izjavili novi, lepo pobarvani stebri ob mostovih, katere sem že z daleč zapazil. Ko se pripeljem toliko blizu, da sem mogel brati napis, začudil sem se, opazivši samo nemški opomin: „Das schnelle Fahren über die Brücke ist bei Strafe verboten.“ Vr . . vzemi te neotesane in neopiljene Nemce, sem si mislil, ki se toliko trudijo vsiliti nam svojo nemško kulturo; pred svojim pragom naj bi rajši pometal. V vagonih ti pluvajo tako po tleh, da so morale merodajne osebe napraviti po vseh vozovih napise: „Es wird ersucht, nicht auf den Boden zu spucken,“ kar velja tudi Lahom: „Si prega di non sputare;“ za Slovence opomina ni treba! Tu pri nas pa vozijo tako, da je župan spoznal za potrebno, napraviti omenjene stebre in napise ob mostovih. Da veljajo ti napisi le Nemcem, spoznamo iz tega, ker jih je dal župan napraviti le v nemškem jeziku, dasi mu je dobro znano, da so vozniki večinoma Slovenci. Da bi se nekoliko pošalil z voznikom, ki me je vozil, mu porečem: „No ti, Nacelj, kaj praviš k tem napisom?“ „Ti napisi so le za Nemce, slovenski vozniki jih ne beremo, ker jih tudi ne razumemo in sploh ne potrebujemo“, se mi je odrezal. Dobro si jo pogodil, sem si mislil, in čeravno priprosti človek, imaš vendar več zdrave pameti, kakor omikani nemčurji, za katere je pri vsakem mostu treba napisa. — Čas svojega bivanja v Črni sem porabil v to, da sem obiskal svoje znanke in si ob enem ogledal vse nove znamenitosti. Videl sem, da tudi Črnjani ne zaostajajo za drugimi v napredku, da se tudi trudijo in krepko napredujejo, če v drugih stvareh ne, pa gotovo v nemškutariji! Z daleč že, ko sem se bližal vasi, blestel mi je nasproti velik nemški napis: „Gasthaus des J. J.“, par korakov dalje zopet drugi „Schmied“, „Schuster“, vse pristno nemško, kakor bi bil prišel na Prusko. Tudi lekarno imajo v Črni, toda ne lekarno, ampak „Hausapotheke“. Za Boga, kaj hočemo početi tu v Črni, sem si mislil, Črnjani ne bodo razumeli več mene uboge slovenske pare. Toda grom in strela, Slovenci v Črni še vendar niso popolnoma pomrli in se pomemili, kajti pred seboj zagledam lepo dično splotje, katero krasi lep slovenski napis: „Gostilna pri Matevžu“. Priznati moram, da sem se ga razveselil. Slava vrlemu slovenskemu gostilničarju, ki spoštuje svoj mili materini jezik, in ki se ne boji in ne vstraši vsakega nemčurskega kričarja! Žalibog, da ima tako malo posnemovalcev, kajti razun še enega vrlega slovenskega gostilničarja „Drofnika“, se v Črni, kolikor sem mogel skle-

pati iz izključno nemških napisov na hišah, prodaja le po nemško, kajpak črnim Slovincem. Ali ne samo gostilne (razun dveh imenovanih), tudi druge obrti so izključno v nemških rokah. Na dveh krajih se prodajajo in popravljajo nemške ure, na več krajih se merijo nemški čevlji, izdelujejo se sevé samo nemški ključji in ključavnice, in kar najlepše priča o napredku nemškutarije je to, da izdeluje postelje, mize in stole — nek Kowatsch. (!) Ni mi treba omenjati, da imajo v Črni tudi „Volkschule“, da se mladina poučuje le v edino zveličavnem jeziku, da pozdravljajo otroci le s pristnim „Kuten tak!“ Šmentana Črna, želel sem te še videti, predno jo pomaknem zopet v svet, toda ko sem videl vse to, rekel sem sam pri sebi: „Ne Črno ampak „Nemčurno“ bi te imeli imenovati. Toda dovolj! Slovenski črnski rojaki, zbudite se vendar enkrat iz dolgega trdnega spanja, vzdramite in dvignite se iz groba nemškutarije; ne pluvajte v lastno skledo, ampak pomislite, da vas je rodila slovenska mati. Nastopajte odločno zoper naše narodne sovražnike in ravnajte se, kolikor je vam v sedanjih razmerah mogoče, po geslu: „Svoji k svojim.“ Priprčan sem, da bo potem Črna kmalu dobila lepše slovensko lice!

Borovlje. (Nov sejem. — Detomor.) Deželna vlada je dovolila za tukaj dva letna in živinska sejma in sicer na pondeljek pred sv. Jožefom in na dan sv. Martina (11. nov.). — Dne 5. apr. so našli pri Dravi pod Glinjani truplo 3 do 4 mesece starega otroka. Bržkone je otrok bil umorjen.

Št. Jakob v Rožu. (Poglejte je, kako lažejo in obrekujejo!) V 16. številki lista „Kärntner Wochenblatt“ ter v 16. številki „Bauernzeitung“ se je iz Št. Jakoba sledeče poročalo:

„Naš gosp. župnik Ražun, katerega smo že večkrat pokazali javnosti, je bil, če se ne motim, na velikonočni pondeljek poklican k nevarno obolelemu bolniku, katerega stanovanje je kakih 5 minut od župnišča. G. župnik je takoj šel na spoved in je mimogredé prišel tudi do neke gostilne, v kateri se je bilo zbralo več veselih fantov, ki so v večjo zabavo tudi nekoliko godli. Ko so glasovi godbe zadoneli na ušesa župnika Ražuna, se ni mogel premagati, da bi za nekoliko ne pozabil svojega nujnega pota; obstal je pred gostilno, da bi se bolj prepričal; potem še-le je šel dalje, ker ni našel nikogar, komur bi kaj naročil. Ko je prišel do bolnikove hiše, se je moral »gemüthlich« vrniti, ker je bolnik med tem časom že umrl. Nazaj gredé je zopet šel h gostilni in je ukazal cerkovniku poklicati gostilničarja. Temu je kratko prepovedal, da v tednu pred in po velikonoči ne sme biti godbe. Potem še le se je vrnil z najsvetejšim v kapelico . . .“

V tem poročilu je toliko debelih lažij, kolikor je stavkov! Laž je, da so v gostilni samo godli; laž je, da sem pred gostilno obstal gredé k bolnici; laž je, da sem moral od bolnikove hiše kar vrniti, ker je bolnica že umrla; laž je, da sem nazaj gredé zopet šel h gostilni; laž je, da sem gostilničarju kaj prepovedal; laž je, da sem gostilničarju rekel, da je v tednu pred in po velikonoči godba prepovedana. — Resnično je pa to le: Na velikonočni pondeljek zvečer, okoli 8. ure, sem ravno hotel iti k počitku, ko slišim trkati na vežna vrata. Na prašanje „kdo je?“ dobim odgovor: Prosim, da

bi hitro prišli k Majerčevi Leni, ki že umira. Nekoliko sem se pokregal, zakaj niso prišli prej klicat; potem sem rekel: le hitro idite po mežnarja. Ko je prišel cerkovnik, sem nemudoma in naravnost šel k bolnici, katero sem našel že umirajočo. (Omenim naj, da sem bil bolnico pred nedavnim časom spovedal in obhajal ter sem jej že tedaj podelil tudi sv. poslednje olje in vesoljno odvezo, ker se mi je zdela nevarna.) Bolnica ni mogla več spregovoriti niti besede, še oči ni odprla več. Podelil sem ji še enkrat odvezo in papežev blagoslov ter sem z navzočimi molil molitve za umirajočo tako dolgo, dokler bolnica ni umrla, kar je trajalo dobre četrte ure. Še le potem sem se s presv. Rešnjim Telesom vrnil domu. Ko sem prišel po cesti do gostilne „na Pošti“, sem iz gostilne slišal godbo. Ker je po cerkveni zapovedi velikonočni pondeljek še prepovedano plesati, sem rekel cerkovniku: Postavite luč tukaj na tla in pogledjte v gostilno, ali plešejo; če plešejo, recite gostilničarju, da ga prosim, naj bi prišel ven k meni. Ko je cerkovnik videl, da ne le godejo, ampak tudi plešejo, je sporočil gostilničarju, kar sem mu rekel. Gostilničar, g. Jožef Šuster, je takoj prišel k meni in jaz sem mu rekel: Ali ne veste, da je danes ples še prepovedan? Gostilničar: Ne, tega ne vem. Jaz: Po cerkveni zapovedi je plesanje prepovedano še do pondeljka po beli nedelji. Gostilničar: Tega nisem vedel. Jaz: Prosim vas, bodite tako dobri ter za danes odpravite godee iz hiše. Gostilničar: Ja, koj bom! — Nato sem odšel domu in gostilničar je godcem res takoj naročil, naj prenehajo z godbo, kar se je tudi zgodilo. — Sram jih torej bodi, brezvestne lažnike in obrekovalce; pomnijo pa naj, da laž ima kratke noge!

Matevž Ražun, župnik.

Št. Jakob v Rožu. (Izjava.) Podpisani cerkovnik v Št. Jakobu v Rožu, ki sem na velikonočni pondeljek g. župnika spremljal na spoved, izjavljam in potrjujem: 1. da č. g. župnik M. Ražun na velikonočni pondeljek gredé na spoved niso obstali niti pred gostilno, v kateri so bili godeci, niti kje drugje, marveč so naravnost šli k bolnici; 2. da so prišedši k bolnici, ki je že umirala, tam dobre četrte ure molili molitve za umirajočo, dokler bolnica ni umrla; 3. da so se nazaj gredé ustavili na cesti, kakih 30 korakov od gostilne na „Pošti“, iz katere se je slišala godba, ter so mi rekli: idite noter in pogledjte, če plešejo; ako plešejo, recite gostilničarju, da prosim, naj pride ven k meni. Šel sem v gostilno, kjer so res plesali, in sem sporočil gostilničarju, kar so mi g. župnik naročili.

Florijan Knez, cerkovnik.

Hodiše. (Nekoliko odgovora.) Zadnji čas je bilo brati v nasprotnih listih iz naše občine taka poročila, da bi, kdor razmer ne pozna, mislil, da so Hodiše kako roparsko gujezdo, kjer so klerikalci razbojniki, liberalci pa, in posebno njih voditelji — učitelji — pravi trpini. Govori se tam o viharju, o neznosnih razmerah itd. Kdor razmere dobro pozna, se mora čuditi, da se morejo sploh taka poročila pisati. Trezni nepristranski opazovalec hitro vidi, kam pes taco moli. Nasprotniki so tu pri občinskih volitvah propadli, kakor je umevno, in izgubili tudi oblast v šolskem svetu. Največ je to zbolelo tukajšnjega nadučitelja, gosp. Staudacherja, ki je sam predstavljal nekako celo

in ga opozarjala na to. In Jurij je na Vincencijevo celi dan opazoval ptice in gledal in gledal, a parčka vendar ni mogel zagledati. Ves obupan in na pol zmrzel pride v bajto in toži materi, da nobenega ptičjega parčka ni zapazil. Mati ga potolaži in ga bodri, naj nikar ne obupa, češ, da še ni večer. In Jurij je opazoval celi popoldan ljube ptičice. Pridno so letale in sedale na ostarelo vaško lipo in drobile mične pesmi, poredni vrabci so čivkali in čivkali, da se jih je Jurček že naveličal. Letale so ptice posamezne ali pa v trumah, toda parčka, parčka vendar ni — — — pač pač zdaj je priletelo nekaj — — — dva drobna čizka sta se vsedla na vrh stare lipe in zakročila drobno pesmico, menda Juriju na čast. Hitro plane Jurček v bajto in pravi materi, da je videl „parček“. A minil je pust in Jurij je ostal samec. In žarek upanja, kateri je na Vincencijevo tako mogočno vzplapolal, je v njegovem srečju ugašal, začel je dvomiti o resničnosti materinih besed — in skoraj bi bil ugasnil žarek. Toda zorna vigred, velikanoč, novo življenje, — vse to ga je oživilo in zopet je vzplamtel.

* * *

Po več krajih je po velikonoči potrkal Korenov Jurij, a povsodi se mu je izjalovilo, nična je bila vsa njegova prej tako bujna domišljija, nično, vse nične, prazne pene. Dekleta so se začela norčevati iz njega in so poredno govorila o „večnem ženinu“. A Jurij je vse to mirno prenašal, saj je videl „parček“ na Vincencijevo.

IV.

Kar je bilo mož-tobačnikov med Prevaljem in Pliberkom, nobeden ni imel tako lepe pipe in

tako lepega tobačnega mehirja kakor Gradišnikov Janez; vsaj farani so tako trdili. Nismo našli v pismih dokazane te trditve, pa nekaj izvanrednega je bilo res Gradišnikova pipa in pa tobačni mehir. Bila je pipa pristna „mariborčanka“. Tako je bila okovana in se tako svetila, da jo je bilo veselje gledati. Mehir je bil z lepim zelenim trakom zarobljen, ki je nosil na vsakem kraju lep pisan čop. Vse moštvo je zavidljivo gledalo Gradišnikovo pipo, ko se je ob nedeljah po božji službi postavil ponosno pred cerkvijo tam pod tisto košato farsko lipo, si natlačil tobaka in ga zažigal.

Bilo je neke nedelje popoldan. Gradišnik je pasel doma dolg čas in zatorej se napoti h Korenu v vas, da bi se zmenil z Jurijem to in ono. Kadil je kakor navadno iz pristne „mariborčanke“. Šla sta na polje gledat, kako je rastla ozimina in se pomenkovala o tem in onem. Jurij je potožil sosedu tudi svoje neuspešno svatovanje. Vprašal je Gradišnika za svet, kako naj stvar začne, da bi dobil nevesto.

„To se zgodi čisto lahko,“ pravi črez nekaj časa Gradišnik, — bodla so ga v oči gola rebra na strehi domačega hleva — če bi ti imel takšno-le pipo in tak mehir, bi se čisto lahko oženil.

Čudno se je zdelo Juriju to prerokovanje. „Da bi se lahko oženil?“ Morebiti ima pa vendar prav, ni čuda, da je tako lahko dobil nevesto — „ko bi bil jaz to prej vedel, aha“ — in začelo se je svitati v Jurijevo glavi.

„Pipo pa moram dobiti,“ sklene naposled pri sebi, „naj zahteva za njo, kar hoče.“

„Ali bi mi je ne prodal?“ vpraša naposled bojazljivo Gradišnika.

„O te pa ne dam za karsibodi.“

„Daj mi jo no, daj!“

„Nak — — — no, če — bodla so ga v oči gola rebra na strehi domačega hleva — če smem posekati tam oni-le borovec, je pa pipa z mehirjem vred tvoja.“

In Jurij je pogledal borovec in ga gledal in gledal. Bil je košat in debel, da ga še velik mož objeti ni mogel. „Če bi se pa vendar mogel oženiti, bi ga rad dal,“ in zamislil se je — — — Naposled se nasmehne in reče: „Pa posekaj tega, pa tega — „in odkazal mu je pet debelih, košatih borovcev.

Gradišnik je dal Korenovemu Juriju pipo in mehir. — — —

V štirih tednih — čujte, čujte! — je Korenov Jurij res obhajal žnitev. In Korenka baje tudi ni bila več huda, da so romali najlepši borovci iz domačega gozda na Gradišnikovo streho.

Veliko hrupa in šuma je napravila ta ženitev po devet farah. Pa še zavidala so dekleta Šteknetovo Nežiko, — oho, takšne so — da je dobila tako lepega moža.

Smešničar.

* **Zarekel se je.** Mali Matijček gleda strica, ki je prišel k svojemu bratu v poséte ter pravi: „I saj nimate tako velikega grla! — Stric: „Kako to?“ — Matijček: „Oče pa pravijo, da ste že dve hiši po grlu pognali.“

* **Zakaj zvoni.** Tujec: „Zakaj pa zvoni sedaj?“ Domačin: „Mislim, ker cerkvenik za vrv vleče!“

Novičar.

Na Koroškem.

Duhovske zadeve. Na sv. Višarje prideta letos za čas romanja g. kaplan Kukačka iz Gorij in eden č. oo. frančiškanov iz Beljaka. — Prestavljena sta č. gg. kaplana: Jos. Schiwitz iz Šmohora v Greifenburg, in Jos. Stefan iz Greifenburga k sv. Boštjanu pod Visoko Ostrovico.

Novomašniki. Letos bodo posvečeni v mašnike: Iz IV. leta gg. Jan. Arnuš iz Ptuja; Avg. Netušil iz Golrada na Štajerskem; Rih. Pichler iz Špitala; Jos. Rešer iz Železna pri Mostiču; K. Wohlandt iz Voitsberga na Štajerskem. — Iz III. leta: B. Gusger iz Zwickenberga; Jan. Hornböck iz Št. Janža v Rožu; Fr. Laser iz Prevalj; R. Roter iz Črne; Janez Serajnik iz Št. Jakoba v Rožu.

Drobiž. Razpisano je do 15. maja učiteljsko mesto v Gorijah. — Dne 21. apr. sta pogoreli v Fridlah blizu Trga dve hiši in trije skedenji. Škode je nad 21.000 kron. — Občinske volitve v Goričah ob Zili, ki so se vršile meseca decembra, je deželna vlada razveljavila. Nove volitve bodo koncem maja. — Koroško obrtno društvo v Celovcu je praznovalo 50 letnico svojega obstanka.

Po slovenskih deželah.

„Lastni dom“. Tako se imenuje registrovana delavska stavbena zadruga z omejeno zavezo v Celju. Povsod primanjkuje dobrih stanovanj za delavce. Da se temu odpmore, se je ustanovila omenjena zadruga, ki ima namen, svojim združnikom-delavcem postavljati delavske hiše za eno obitelj z dvema ali tremi sobami, s kuhinjo, jedilno shrambo, ter z malim vrtičem v skupnej meri 200 štirjaskih sežnjev. Hiša se izroči združniku po vplačilu 10% zneska njene vrednosti ter proti plačilu mesečne, dogovorjene svote za obrestovanja in amortizacije, tako, da se po določenih dobi let hiša popolnoma izplača in pride v neomejeno last delavca-združnika. Denarna sredstva zadruge so v prvi vrsti deleži združnikov, ki so določeni na 20 kron, vendar pa sme vsakdo tudi vzeti po več deležev, po 5, 10 in še več. Da bode mogoče namen zadruge „Lastni dom“ popolnoma doseči ter se nabere pričetna glavica, vabi zadruga k pristopu s prošnjo, da se vzame po več deležev ali nakloni za fond v društvene namene primeren prispevek kot dar.

Iz slovanskega sveta.

Gospodarski pomen Sibirijske. O gospodarskem pomenu Sibirijske se pri nas malo premišljuje. Drugače je na Nemškem. Tam sploh dobro vedó o orjaškem razvoju dežele, pred nedavnim še v svetovni žitni trgovini skoraj neznane. Na Nemškem znajo ceniti gospodarski pomen Sibirijske, katere izvoz je že danes dosti velik in bode vedno večji. Čim dalje, tem bolj se kaže, kako slabo so sodili tisti, ki so smatrali zaradi ogromne daljave izvoz sibirskega blaga za nemogoč. Poročila konzulov, ki poznajo tamošnje razmere, govoré o drugem. Po njihovih izkazih naseli se v Sibiriji vsako leto več kakor 200.000 tujih kmetovalcev. Ruska vlada jim dovoljuje brezplačno pot na mesta in razun tega daje vsaki družini 15 hektarov sveta k brezplačnemu uživanju. S tem se doseza, da se v Sibiriji hitro množi kmečko prebivalstvo, ki je v gospodarstvu že izkušeno. Že sedaj ima Sibirija 8 milijonov prebivalcev, kar je sicer zelo malo, ker na tako ogromnem prostoru bi moglo živeti najmanj 80 milijonov ljudi. In vendar se že sedaj tam prideluje vsako leto 20 mil. meter-centov žita, katerega se izvažajo vsako leto 6 do 8 mil. meter-centov. Ne bo dolgo in v Sibiriji se bode pridelalo 100 milijonov meter-centov žita in od tega se bo izvažalo 40 do 50 mil. meter-centov. Ako pomislimo, da ima Sibirija že sedaj veliko množino izvrstne pšenice in rži, moremo iz tega sklepati, kako velik vpliv bode imela ta bogata ter rodovitna dežela na svetovno žitno trgovino in kako bode propadalo naše kmetijstvo vsled sirske konkurence. Sibirija bode potlačila naše kmetijstvo ne le v žitni trgovini, ampak pri vseh gospodarskih pridelkih bodo naši kmetje čutili sibirsko konkurenco. Že sedaj je precej narastel izvoz sibirskega masla v Dansko, kjer, kakor znano, domače mlekarstvo zelo cveti. Kako bo, kedar sibirsko maslo pride k nam, ki smo v mlekarstvu še-le začetniki? Letni izvoz sibirskih surovin, zlasti kožuhovin, kože, volne in masla, že sedaj strokovnjaki cenijo na 80 milijonov kron. V kratkem se bodo občutile v naši trgovini tudi posledice izvoza sibirskega konservovanega in suhega mesa, rib, loja in drugih surovin. Konkurenca Sibirijske je tako ogromna, da v kratki bodočnosti popolnoma uniči naše gospodarstvo, ako država te nevarnosti ne odstrani.

Društvo proti pijančevanju se je ustanovilo v Črni gori in sicer v Kolašinu. Društvo se imenuje „Dobra nada“ in ima že 280 udov. K temu koristnemu gibanju se je pridružilo tudi ta-

nasprotno stranko, kateri je vedno spreten voditelj, kar mu celo nasprotni dopisnik iz Hodiš v beljaškem časniku „K. N.“ pripozna. Kaj čuda torej, da so kaj po volitvah zagnali strašen vrisk, da so zatirani, in da kaj več izda, tudi v več časnikih svoje „tezuje“ v prav „olikanih besedah“ objavili. Poštene poti rekurza sevé niso nastopili, ampak po časnikih so blatili zdaj onega izmed našincev, imenujoči pri tem vsakega „najprisrčnejšega prijatelja“ domačega g. župnika. Vse to je imelo svoj „dober“ namen, kajti odlagalo se je z volitvijo župana in šolskega sveta in morebiti (tako so si nasprotniki in posebno njih voditelj mislili) bode po taki obilni mastni graji klerikalcev župan vendar iz njihove vrste vzet in tudi volitev šolskega sveta se bo po njih želji izvršila. Prigodilo pa se je vse drugače. In zavoljo tega še hujši vrisk po časnikih, zlasti, ker so se nekateri stariši pritožili v prvi vrsti zoper preostro kaznovanje svojih otrok v šoli, pa še tudi radi drugih nedostatkov. Stvar je prišla pred sodnijo. Kar pri prvi obravnavi se je pokazalo, kako „človekoljubno“ zna g. Korl Hribernik z otroci ravnati. On je bil tožitelj, a v resnici je njega zadela vloga obtoženca. Verjamemo, da ga izid prve obravnave silno jezi in naj bo vesel in hvaležen, da zapisnika o tej obravnavi dobesedno ne objavimo. Pa če ne bo miru, bomo k temu prisiljeni. Neki dopisnik iz Hodiš razglašal namreč že spet nov napad v časniku trdeč, da je govoril g. župan v neki gostilni, da je laž dovoljena, dolži druga dva svetovalca, da se v tem oziru pri njem učita in da je posebno eden izmed njiju otroke h krivim izpovedim nagovarjal. (Ta stvar bo imela svoje posledice.) Ker so poslednji trije v stvari zadeti, se očitno vidi, kam tako postopanje meri. Neki pristaš liberalne stranke se je celo izrazil, da bo pripeljal s seboj 50 otrok, da za učitelja prosijo. Vse to govorjenje in pisarenje nima drugega namena, kakor pačiti jasne dokaze pri prvi obravnavi. Ob enem pa se skuša takó uplivati na javno in na sodnikovo mnenje. Vendar — brezuspešno! To pričakujemo. S poštenim orožjem se vojskovati je častno, a zavijati resnico, je nesramno!

Škofiče ob vrbskem jezeru. (Odgovor „Beljaški Urši“.) Liberalni časopis „Kärntner Nachrichten“ p. d. „Beljaška Urša“ se v dopisu iz Škofič zaleta v mojo osebo. Ker je ono poročilo prav nesramno zlagano, treba odgovora. Povod onemu lažnjivemu članku je bila zahvala škofiških faranov, katero je „Mir“ objavil za trud, ki sem ga imel pri zidanju stolpa in napravljanju novih zvonov, za katere sem nabiral prostovoljne doneske po fari. Po mnenju dopisnika je tako pobiranje sramotno za-me; ljudje pa sodijo o tem drugače. S tem, da sem s cerkvenimi ključarji pobiral darove od hiše do hiše, sem vstregel le želji faranov, kateri so hoteli prostovoljno darovati za zvone, silili pa itak nobenega nismo, ampak celo oznanil sem poprej s prižnice, da naj nam nikdo ne zameri, če pridemo pobirati, ker tudi mi ne bomo nikomur zamerili, če kdo ne bode nič dal. Za zvone je dal tudi Fr. Jakobič p. d. Ajtoni 20 gld. „K. N.“ pravijo, da je „Taktlosigkeit“, da tega darú nisem objavil v „Miru“, med tem ko sem objavil 5 gld. nekega žida, kateri je pooblastilo dal nam klerikalcem za občinske volitve v Logivsi. Gospodine dopisun! Vi menda tudi začnete konja nasedlavati pri repu! Omenjeni „jud“ je svoj donesek plačal že 4. septembra 1900, tako da je že 4. okt. v 40. „Mirovi“ številki objavljeno njegovo ime; občinska volitev v Logivasi pa je bila dne 9. januarja 1901. Kako bi naj jaz 4 mesece prej vedel, s katero stranko bo volil jud, katerega niti ne poznam, in ga še sploh videl nisem? Ne radi tega, ker je volil pozneje z nami, sem objavil njegov prispevek, ampak, ker ga je plačal dosti zgodaj. Jakobiča pa nisem izpustil, ker je „baje“ moj zagrizen nasprotnik, ampak ker je plačal on še-le 12. decembra, ko sem ravno prej 9. decembra odposlal zadnjo objavo vseh doneskov v „Mir“, kateri jih je v 51. številki od dne 21. decembra obelodanil. Od tega časa do danes sta razun Jakobiča le še dva plačala; jeden še decembra 5 gld., drugi 24. februarja 10 gld. Ker jih je še več, kateri so sicer obljubili, pa niso plačali za zvonove, sem ta denar z imeni vred pri sklepnem računu dne 22. marca t. l. oddal občinskemu predstojništvu v Škofičah, katero bode svoječasno skrbelo za objavo doneskov, kedar se jih bode več nabralo. — „K. N.“ navajajo nato 4 poglavitne stvari, s katerimi hočejo dokazati, da nasprotnikom ni treba lažij izmišljevati zoper mene. Kakšne so te „resnice“? Dopisnik imenovanega lista me obdolžuje: 1. „Da sem naročil brez vsega dovoljenja od strani zidarskega komiteja za naš komaj 3 metre širok stolpič tako veliko uro, da tovarna le še eno večjo izdeluje, za 1400 K; le s silo so jo spravili v stolp in jo še zraven pokvarili. Po mnenju razumnih veščakov, bi menda za naš stolp zadostovala za polovico cenejša ura in bi boljše hodila od sedanje.“ Tako nekako omenjeni list. A v tem je toliko lažij, kolikor je

besedij. Prav bi bil sicer storil, ko bi ne bil vprašal za dovoljenje zidarskega komiteja, ker ni komite naročil ure, tudi ne jaz, ampak občinsko predstojništvo. Naročilo je podpisal župan in dva občinska odbornika. Eden od teh dveh (čujte in strmitel!) načelnik zidarskega komiteja sam, Andrej Siedler p. d. Šorn, kateri zdaj pravi, da o uri nič ni vedel, in da sem jaz brez njegovega vedenja naročil uro!! In če se zdaj ne verjamete, g. Šorn, pokažem vam prepis onega naročila, katerega sem dobil iz Dunaja, sicer pa lahko greste lastnoročni podpis gledat na Dunaj h g. Liebingu. Le en sam ud stavbenega odbora o naročbi ure ni vedel, t. j. g. Bürger; a on ni mogel vedeti, ker je bil ob tem času, t. j. od konca septembra do novembra v celovski bolnišnici, občina pa je uro naročila dne 15. oktobra. Toraj ni res, da stavbeni odbor o naročbi nič ni vedel. Dalje ni res, da naš stolp ni celo 3 metre širok, ampak je več kakor 4-5 m; ura ne stane 1400 K, ampak 1236, ni prva za največjo, katero izdeluje Liebing, ampak on jih ima še 3 vrste (številke), katere so več od naše. Tudi ni resnično, da so uro le s silo spravili v stolp: 4 možje: so jo brez težave nesli, in prostora je še za dve taki. O kakšnem poškodovanju nihče ne ve. Učni poročevalec v „K. N.“ piše: „unter theilweiser Verzichtleistung auf ihre Leistungsfähigkeit“. Če on res dvomi o „Leistungsfähigkeit“ naše ure, naj gre in naj vtakne svojo roko, ali še boljše svoj nos, katerega vtika v stvari, katere ga prav nič ne brigajo, pod 12 kil težko kladivo, kadar bo ura bila, in on bo občutil, da se je zmotil v svojem mnenju. Za polovico boljši kup ura naj bi zadostovala in še celo bolj opravlja svojo službo kakor naša? In to po mnenju strokovnjakov? Povejte vendar imena tistih strokovnjakov? Že najpotrebnejši deli sami: kakor 8 pozlačenih kazalnikov (kateri sami stanejo 200 K), potem kladiva, „transmisijon“ itd., stane skupaj 611 K, brez ure same! Za ostalih par Kron (39) se ura ne dobi, in če bi se dobila, bi gonil veter kazalnike in ž njimi tudi uro! (Konec prihodnjic.)

Štefan Singer, provizor.

Šteben pri Bekšanju. (Požar.) Pred kratkem je pogorel pri Gegnerju veliki skedenj. Goreti je začelo ob 11. uri po noči. Hišo so komaj ubranili, kljub temu ima posestnik veliko škodo. Kako je ogenj navstal, se ne vé, vse pa kaže, da je zraven hudobna roka. Naš brezverni čas rodi ljudi, ki nimajo vesti; živalskih njih src ne gane prav nič, ako tudi spravijo svojega bližnjega ob vse. To je žalosten sad one nesramne gonje zoper vero in vse, kar je z vero v zvezi. Gotovo doživimo še hujše čase, ako se ne vrne med ljudi pravi božji strah.

Bače. (Novi zvonovi.) Žalost je navdajala naša srca, ko je nam počil večji zvon. Po mnogem trudu se je nam posrečilo kljub raznim zaprekam in prav nepotrebnemu nasprotovanju dobiti nov zvon in si napraviti še tretjega. Zvonova staneta okoli 1000 kron in sta bila vlitva v Samasovi zvonarni v Ljubljani. Vsi dobro misleči Bačani smo se veselili, ko so nova zvonova pripeljali, še večje pa je bilo veselje v nedeljo, dne 11. aprila, ko smo ob ogromni udeležbi spravljali zvonova v stolp naše prijazne cerkvice. Ubrano zvonjenje spričuje, da med nami še živi duh, ki je vnet za čast božjo. Naj bi pač glas zvonov potrdil vse dobre v tem duhu in ga vzbujal še v onih, pri katerih ga manjka, in ki mislijo, da morajo nasprotovati vsemu, kar je v božjo čast in diši po veri in cerkvi. Imamo med seboj tudi nekaj čudnih ptičev, kateri so se morali sevé tudi pri tej priložnosti skazati. Napravi zvonov so nasprotovali, ker bi radi, da bi jih sploh nikdo ne opominjal na Boga in večnost. Akoravno se drugače za cerkev presneto malo brigajo, morajo vendar povsod imeti svoje nosove in kazati svoja srca. Znana je neka žival z dolgimi ušesi, o kateri se sodi, da nima kaj posebnega v glavi, ali vendar se odlikuje po svoji trmi. Tudi med nami mislijo nekateri, da morajo kazati svoje prazne glave v — neumnosti. Za Judežvo — žganje so na skrivnem razobesili v stolpu znamenje, katero mora žaliti vsakega Avstrijca, — frankfurtarico. Gotovo bi imenovali to početje pravo sramoto, ko bi ne vedeli, da je pri tem več neumnosti, kakor pa hudobije. Žal je pa vsekako, da se dobijo ljudje, kateri so za glažek žganja pripravljeni prodati vero in národnost. Tudi tem naj bi novi zvonovi vzbudili zasušeno pamet.

Trbiž. (Razno.) Županom v Žabnicah je zopet izvoljen g. T. Pucher. — Stoletnico svojega rojstva je dne 17. aprila v Rablju praznovala Marija Baumgartner. Stoletna ženka je še sedaj precej čvrsta. Omožena je bila 35 let. Od l. 1866. sem je vdova.

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

mošnje učiteljsko društvo, ki je sklenilo, da pojde kot društvo v splošni boj zoper alkohol. Ustanovitelj društva je zdravnik dr. Jovan Kujačić.

Bolgarskim učiteljem se slaba godi. Iz brzojavk, katere je prinesel bolgarski list „Mir“, se razvidi, da nekateri učitelji niso dobili že 5 ali 6 mesecev nobene plače. Neki učitelj je bojda prodal škornje, da si je mogel kupiti kruha.

Križem sveta.

Novim članom gosposke zbornice so imenovani: Dr. A. Dvořák, profesor na konservatoriju v Pragi; češki pesnik dr. E. Frida (Jaroslav Vrchlický), profesor na češkem vseučilišču v Pragi; dvorni svetovalec dr. T. Gomperz, dvorni svetovalec dr. E. Mach, dvorni svetovalec dr. A. Musafia, dvorni svetovalec dr. St. vitez Smolka, dvorni svetovalec dr. H. Zschokke in kipar K. vitez pl. Zumbusch.

Avstrijske železnice. Dolžina vseh avstrijskih železniških prog je l. 1899. znašala 18.738 kilometrov, in je sicer državnih železnic proga dolga 7584 kilometrov, zasebnih pa 11.154 kilometrov. Kolodvorov in postaj je bilo 4102, hišic za čuvaje in drugih malih poslopij 10.988, hiš za uradnike in uslužbenke 1361. Lokomotiv je bilo 5153, osebnih vozov 11.165, tovornih 113.100. Na avstrijskih železnicah se je l. 1899. prevozilo 142 milijonov ljudi, v tovrnem prometu pa se je vozilo 114 milijonov ton. Prometni dohodki so znašali 296 milijonov, izdatki 193 milijonov gl. Nesreč je bilo 2015, potnikov je bilo poškodovanih 215, od katerih je bilo usmrtenih 15. Pri železnicah uslužbenih oseb je bilo 91.172 oseb, in sicer 17.699 uradnikov, 11.172 poduradnikov, 1906 ženskih uslužbenk, 60.335 slug in 101.657 delavcev je bilo plačanih na dan. Vsi ti so za svoj trud dobili plačila nad 107 milijonov gl.

Davki, plačani l. 1900. Čisti prinos direktnih davkov znašal je lanskega leta 277.720.245 kron; indirektnih pa 636.407.333 kron. Direktnih davkov je prejela država za 6.489.773 kron, indirektnih pa za 33.206.655 več od l. 1899.

V Parizu je dne 15. t. m. umrl sloveči češki slikar Vaclav Brožík, star 49 let. Po svojih krasnih zgodovinskih slikah je Brožík zaslovel po vsem omikanem svetu. Blag mu spomin!

Naša gospodarska organizacija.

Mlekarna v Podklostru je pričela delovati dne 16. avg. lanskega leta. Udov je bilo takrat 47, ob koncu leta pa 55 z 131 deleži. Delež se je vplačalo 1305 kron, vstopnine 30 kron, podpore 600 kron. Za blago se je dobilo 3527 kron. Za mleko se je izplačalo 3803 krone, uravnava je stala 2484 kron, prostori 1204 kron, plačila 658 kron, v rezervni zaklad se je vplačalo 130 kron. Mleka se je v imenovanem času pripeljalo 50.021 kilogramov, in sicer največ dne 15. okt. (457 kg) najmanj dne 30. nov. (276 kg). Pridelano blago (sir, maslo itd.) je vkup vredno 6124 kron, prodalo se ga je za 4234 kron. Pridelovanje je stalo 1141 kron.

Konsumno društvo v Št. Štefanu ob Zili je imelo v minulem letu 36.091 kron dohodkov. Za blago se je prejelo 35.378 kron, izdalo 30.783 kron. Dobička je bilo 5086 kron ter se izplača dividende 912 kron. Rezervni zaklad je narasel na 1937 kron. Udov je 178.

Gospodarske stvari.

Mlekarnstvo in mlekarske zadrug. (Konec.) Mala Danska je prišla na glas radi svoje vzorne živinoreje. V tem malem kraljestvu ni dosti družega, nego čez 1000 mlekarn. Ni ga sela, pa naj bi bilo še tako majhno, da bi ne imelo mlekarske zadrug. One so največji izvor njenega bogastva. Ona preskrbuje celo ogromno Anglijo z maslom in putrom, in to ni majhna reč. Poleg Danske je mnogo takih zadrug na Nemškem, v Švici, na Francoskem, v Zedinjenih državah in precej tudi po nekaterih avstrijskih deželah, dolnji in gorenji Avstriji, na Moravi in po Češkem. Tirolskem itd. V južni Avstriji jih nahajamo primeroma bore malo, kar je v resnici žalostno.

Ni še tako dolgo, ko se je naš jug mnogo bavil z živinorejo. Tudi še sedaj marsikak posestnik v okolicah večjih mest redi mnogo glav, baveč se s prodajo mleka, masla in putra. Ali to ni zadosti, da se samo pojedini kmetovalci pečajo s tem, ampak če hočemo oživiti in povzdigniti promet z mlekom, maslom itd., morajo se dvigniti v posameznih krajih in farah mlekarske zadrug. Južna Slavija, nekdanja Ilirija, bi morala z ozirom na njeno naravno lego sloveti kot prva dežela v tem pogledu, in vendar vidimo na žalost, kako redko so v njej sejane take zadrug. Kdo je temu kriv? Mi ne! Ponavljamo le prejšnji izrek: „Živinoreja je najboljši dokaz, koliko je kak narod napredoval.“

V naših krajinah paša in krma zelo ugaja govedu, in zato je tudi meso in mleko in sir naše

živine jako tečno. Ta naš sir, ki je tako jednostaven in popolnoma primitivno napravljen, nadkriljuje v dobroti marsikak drugi, na čisto umeten način prirejen sir. Kaj bi še-le bilo, ako bi bilo pri nas dosti mlekarskih zadrug, ki bi imele izvežbane sirarske mojstre in bi bile preskrbljene z vsemi mogočimi pripravami, ki so za izpolnitev teh izdelkov potrebne? Naši živinorejski proizvajalci bi se kmalu prištevali med prve te vrste. Da pride čas, ko bode tudi v tem oziru pri nas bolje, o tem niti ne dvomimo. Domoljubi, ki jim leži na srcu, da tudi v naših kočah zažari iskra napredka, da se razcvete blagostanje tudi pri našem narodu, mu bodo ponudili brez obotavljanja sredstva, s katerimi se naj izobrazijo in ki naj ga zlasti dvignejo do dovršene stopinje v živinoreji in tako do zagotovitve nega blagostanja. Mi pa od naše strani spregovorimo še večkrat katero o živinoreji, posebno o mlekarskih zadrugah.

„Nár. Gosp.“

Tržne cene.

V Celovcu, dne 25. aprila 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	15	12	69	— bik
rž . . .	10	—	12	50	— pitana vola
ječmen . . .	9	60	12	—	23 vprežnih volov
oves . . .	5	66	7	—	— junca
turšica . . .	7	90	9	87	51 krav
pšeno . . .	14	—	17	50	— telica
fižol (bel) . .	14	—	17	50	— pitanih svinj
krompir . . .	—	—	—	—	300 prascev
leča . . .	11	—	13	75	
ajda . . .	7	45	9	31	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 304 K do — K, krave po 120 K do 304 K.

Sladko seno je meterski cent po 7 K 20 v do 8 K — v, kisló seno po 5 K — v do 7 K — v, slama po 5 K — v do 6 K — v.

Promet je bil srednji, kupčija slaba.

Velikovec, dne 24. aprila. Prignali so: 126 volov, 45 krav, 6 telic, 2 teleta. Cena za pitano živino 60 do 64 kron, za vprežne vole 54 do 58 kron za meterski cent žive vage. 38 ovc, 54 svinj, 2 kozi. Prometa je bilo malo, radi sejma v Guštanju.

Št. Janž pri Mostiču, dne 25. aprila. Prignali so 130 pitanih volov, 52 vprežnih volov, 12 juncev, 56 krav, 5 telet. Cena pitanih volov 60 do 63 kron, vprežnih volov 54 do 58 kron meterski cent žive vage. Sejem je bil dobro obiskan. Promet je bil srednji. Kupčija ni bila posebno ugodna. Kupci so bili iz Tirolskega, Zgornjega Avstrijskega, Štajerskega in iz okolice ter mesarji iz Celovca, Št. Vida in Beljaka. Prihodnji sejem je dne 24. rožnika.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Velikovec. Dne 11. maja ob 10. uri, Zaveršnikova kmetija, vl. št. 16, d. ob. Doberska gora. Cena 4736 kron, najnižja ponudba 3185 kron.

Celovec. Dne 9. maja ob 11. uri, izba št. 67. Badanejeva kmetija v Deljvasi, vl. št. 10, d. ob. Sele pri Zrelcu. Cena 4614 kron, najnižja ponudba 4000 kron.

— Dne 14. maja ob 10. uri, izba št. 85, 1. Gumičev dvor, h. št. 6, v Gumiču, vl. št. 5, d. ob. Volovce. Cena 79.158 kron, najnižja ponudba 56.626 kron. — 2. Sternfeldova kmetija, h. št. 4 in 6 v Malčapah, vl. št. 54, d. ob. Grabštanj. Cena 25.010 kron, najnižja ponudba 18.256 kron.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Zilsko Bistrico in župnijo Vrata priredi v nedeljo dne 5. maja 1901, ob 3. uri popoldne, letni občni zbor pri Nežmanu na Bistrici hiš. št. 79. po sledečem vspeodu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Slavnostni govori. 3. Poročilo tajnika in blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev zastopnikov k veliki skupščini. 6. Pobiranje letnih doneskov in vpisovanje novih udov. — Po zborovanju prosta zabava in petje. K temu shodu prijazno vabi vse zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Loterijske številke od 27. aprila 1901.

Gradec	11	20	4	42	65
Dunaj	89	85	25	41	76

Zdravišče z vodo v Jezerci (Seebach)

nad Vetrinjem pri Celovcu.

Ustanovitelj: župnik dr. Ivan Amschl; zdravnik: U. med. dr. Karol Blumenthal; od raj. prelata Kneippa izučeni sluge. Krasna, mirna, brezprašna, gorasta lega, lepi sprehodi. $\frac{3}{4}$ ure do vrbskega jezera, $1\frac{1}{2}$ ure do Celovca, vsaki dan dvakrat pošta. Lepe, čedne izbe, izvrstna kuhinja, in le naturna pijača ter nizke cene. Do zdaj prav lepi zdravstveni uspehi. Otvori se 1. majnika in sklene 15. oktobra vsakega leta.

Prodá se

30 jesenskih in 20 pomladnih svinj v župnišču v Malem Št. Pavlu (Klein St. Paul).

Kmetija

s 24 birni posetve, v lepi legi in z dobro ohranjenimi poslopiji, se najceneje prodá. Naplačati treba le 500 gl., ostalo more ostati na posestvu. Več pové **Tomaž Müller**, trgovec v Labudu (Lavamünd), Koroško.

Služba cerkovnika in organista

v Črnečah in pri romarski cerkvi sv. Križa se takoj oddá. Prosto stanovanje, letna plača okoli 180 kron, kolektura v domači in sosednjih farah in toliko polja, da se more živiti dvoje goved. Prosilec mora biti oženjen in rokodelce. Več pové župnijski urad v Črnečah pri Spodnjem Dravogradu.

Košarsko blago

Vaclav Kautcky,

Čelakovice na Češkem.

Genike brezplačno in poštne prosto.

Posestvo na prodaj.

Iz proste volje in zavoljo bolehnosti se prodá posestvo, združeno z mlinom, žago in kovačnico za domače potrebe, pod zmernimi pogoji. Posestvo se posebno priporoča lesnim trgovcem. Več pove lastnik Jožef Krivograd v Verdinjah pri Guštanju.

Brady-jeve želodčne kapljice

(prej Marijacejske želodčne kapljice)

pripravljene v lekarni „pri ogerskem kralju“

C. Brady-a na Dunaju I., Fleischmarkt 1,

so starodavno in znano pomagilo, ki krepča želodec pri slabi prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane . . . 40 kr.
Dvojnata steklenica . . . 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom C. Brady in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis C. Brady.

Želodčne kapljice

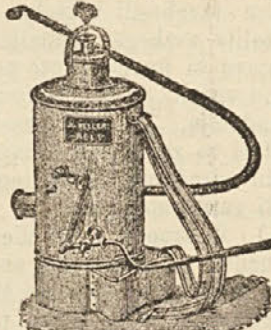
lekarnarja C. Brady
(prej Marijacejske želodčne kapljice)

so zavite v rudeče škatljice in imajo podobo Marijacejske matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječi podpis C. Brady.

Posamezni deli so navedeni.

Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Iščejo se prekopovalci.

Patentovane
ročne in nahrbtne škropilnice za
žvepljanje,
delujoče na eno in dve strani.
Patentovani stroji za pokončevanje peronosper
najnovejših sestavov.
Brizgalnice za ogljikov sulfid (injektorji)
zoper filoksero.
Priprave za streljanje zoper točo.

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vse druge priprave za sadje- in vinorejo
pošilja za najnižje tovarniške cene

IG. HELLER, DUNAJ II., Praterstrasse 49.

Ceniki zastonj in poštne prosto.